

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

М.І.Бакун, начальник відділу організації виробництва та маркетингу продукції тваринництва з племінної інспекції, Головне управління сільського господарства і продовольства Миколаївської облдержадміністрації

Г.І.Калиниченко, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Миколаївський державний аграрний університет

У статті наведено дані про основні показники галузі свинарства у Миколаївській області протягом 2001-2005 років. Показано сучасні проблеми галузі та наведено основні шляхи щодо її інтенсифікації.

В статье представлены данные об основных показателях отрасли свиноводства в Николаевской области на протяжении 2001-2005 годов. Показаны современные проблемы отрасли и приведены основные пути её интенсификации.

Вступ. Забезпечення населення України м'ясом та м'ясопродуктами значною мірою залежить від ефективності ведення галузі свинарства, найбільш повного використання її виробничого потенціалу.

Досить високий рівень виробництва й споживання свинини на базі інтенсифікації галузі насамперед сприяє продовольчій незалежності держави, соціально-економічній стабільності суспільства [1]. Завдяки високій плодючості та добрій скоростиглості від кожної свиноматки і відгодівлі її приплоду можна одержати по 2,0-2,5т свинини на рік, а в племінних господарствах виростити й реалізувати по 12-15 гол. високоякісного молодняка [4].

Однак, будучи однією з основних галузей тваринництва в умовах функціонування ринкових відносин, вона погіршила всі кількісні і якісні параметри розвитку, а різке подорожчання фуражного зерна призвели до збитковості більшості свинарських підприємств. Таке становище не обійшло також і господарства Миколаївщини.

Постановка задачі. У зв'язку з цим, метою даної статті стало вивчення стану свинарства на сучасному етапі розвитку та визначення основних шляхів щодо підвищення інтенсифікації даної галузі.

Результати дослідження. У процесі реформування ця галузь виявилася незахищеною, так як і інші галузі тваринництва, хоча при цьому вона є найбільш скоростиглою і потребує найменшу кількість витрат кормів на один кілограм приросту.

Неврегульованість економічних процесів, а саме диспаритет цін на всі види продукції в перехідний період до ринкових відносин призвели до скорочення поголів'я свиней та зниження їх продуктивних якостей. Основні показники розвитку галузі свинарства Миколаївської області за п'ять років та I півріччя 2006 року наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

**Показники розвитку галузі свинарства
у сільськогосподарських підприємствах Миколаївської області**

Показники	Роки						2005р. у% до 2001р.
	2001	2002	2003	2004	2005	I півріччя 2006	
Поголів'я всіх категорій господарств, тис. гол.	136,8	163,1	189,8	114,3	105,4	164,4	77,0
в т.ч. сільськогосподарські підприємства	62,2	81,8	95,9	57,5	53,7	76,2	86,3
господарства населення	74,6	81,3	93,9	56,8	51,7	88,2	69,3
Виробництво свинини, тис. т	2,0	2,5	4,3	3,2	2,8	1,7	140,0
Середньодобовий приріст, г	149,0	166,0	143,0	206,0	222,0	275,0	148,9
Вихід поросят на 100 маток, гол.	1180,0	1112,0	621,0	1112,0	1231,0	558,0	104,3

Частина виробництва свинини в індивідуальних присадибних господарствах більша, або знаходиться на одному рівні з державними і колективними господарствами [2].

Аналіз отриманих даних вказує на те, що подібна ситуація сталася на цей час і на Миколаївщині. Стосовно кількісних та якісних показників розвитку галузі, можна відмітити тенденції зменшення кількісних та збільшення якісних показників протягом аналізованого періоду. Так, поголів'я свиней в усіх категоріях господарств зменшилося в 2005 році у порівнянні із 2001 роком на 23%. Тенденція зменшення поголів'я спостерігається також у сільськогосподарських підприємствах та господарствах населення

відповідно на 13,7% та 30,7%.

Продуктивні якості свиней хоча і низькі, але в цілому простежується тенденція на їх підвищення. Так, виробництво свинини у 2005 році у порівнянні із 2001 роком збільшилося на 40,0%, середньодобовий приріст протягом вирощування — на 48,9%, а такий показник, як вихід поросят на 100 маток — відповідно на 4,3%. Звичайно, дані показники не свідчать про інтенсивність виробництва свинарської продукції, але є певні зрушення в напрямі стабілізації виробництва останнім часом.

Для покращення роботи в галузі свинарства, виведення її на світовий рівень, повного використання біологічних особливостей цих тварин необхідно докорінно покращити систему розведення і племінної роботи з чітким поєднанням племінних і товарних господарств, зміцнити кормову базу і впровадити у виробництво новітні технології та наукові досягнення [4].

У зв'язку з цим, головне значення повинно приділятися розвитку племінних господарств, вирощуванню в них високоякісного племінного молодняку, що передає високі спадкові якості потомству.

На превеликий жаль, за останні роки багато племінних заводів з розведення чистопородного поголів'я втратили своє значення за багатьма причинами. На їх місці з'являються нові племінні господарства, які змогли використовувати як власний, так і зарубіжний досвід вирощування високоякісного племінного молодняку і в ринкових умовах зможуть підняти галузь свинарства на достатній рівень.

Наприкінці 2005 року в області проходила атестація племінних господарств, за результатами якої статус племінного заводу з розведення свиней великої білої породи отримали три господарства — ВАТ “Шляховий” Доманівського, ДП “Степове” Миколаївського та СВК Агрофірма “Міг-Сервіс-Агро” Новоодеського районів, з розведення червоно-поясної спеціалізованої лінії — СПП “Техмет-Юг” Жовтневого та ДПДГ “Зоряне” Первомайського районів. Розведенням породи дюрок в Миколаївській області займається один єдиний племінний завод СВК Агрофірма “Міг-Сервіс-Агро” Новоодеського району.

Крім цього, пройшли атестацію і отримали статус племінного репродуктора дванадцять господарств 9 районів області з розведення великої білої, три — з розведення української м'ясної та по

одному — з розведення порід дюрок та полтавської м'ясної.

Отже слід відмітити, що для інтенсифікації свинарства в області є достатня кількість племінних господарств, що сприятимуть підвищенню продуктивних якостей тварин та удосконаленню існуючих генотипів.

Крім цього, однією з головних проблем в галузі є кормова база. Спостерігається зменшення частки концентратів в раціонах свиней. Не використовуються достатнім чином премікси, БМВД, вітаміни, мінеральні препарати. Повноцінна годівля усіх груп свиней племінного і товарного призначення разом із селекційною роботою дозволять витратити на виробництво 1 кг свинини 3-4 кг концентрованих кормів.

Успішне ведення галузі неможливе без жорсткого дотримання ветеринарно-санітарних вимог, характерних для підприємств закритого типу.

Потребує уваги облаштування свинарських підприємств технологічним обладнанням з метою переведення галузі на сучасні енергозберігаючі технології.

Висновки. На основі вищевикладеного можна зазначити, що інтенсифікація свинарства полягає в ефективному використанні маточного поголів'я, підвищення його продуктивності, поліпшення відгодівельних і м'ясних якостей одержаного приплоду [3]. Серед актуальних проблем науково-технічного прогресу у свинарстві є підвищення генетичного потенціалу продуктивності свиней, показника збереження приплоду, забезпечення годівлі відповідно до фізіологічних вимог організму свиней, розробка сучасних технологій у племінному і товарному свинарстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розведення свиней: Навчальний посібник для підготовки фахівців у аграрних ВНЗ II-IV рівнів акредитації з напрямку 1302 "Зооінженерія" / За ред. В.М. Нагаєвича, В.І. Герасимова. — Х.: Еспада, 2005. — С.3-19.
2. Свинарство і технологія виробництва свинини: Підручник для підготовки фахівців у аграрних ВНЗ III-IV рівнів акредитації із спеціальності "Зооінженерія" / В.І. Герасимов, Л.М. Цицюрський, Д.І. Барановський та ін. За ред. В.І. Герасимова. — Х.: Еспада, 2003. — С.5-14.
3. Топіха В., Волков А., Гнатюк С. Шляхи підвищення інтенсифікації свинарства // Тваринництво України. — 2001. — № 8. — С.9-10.
4. Топіха В.С., Волков А.А. Обеспечение высокой продуктивности свиней и селекционного прогресса // Свиноводство. — 2004. — № 1. — С.2-3.